

3.7. Informatică și Tehnologia Informației și a Comunicațiilor

PROIECTAREA, ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Proiectarea didactică reprezintă ansamblul de procese și operații de anticipare a desfășurării activității instructiv-educative.

Operațiile ale proiectării didactice:

- lectura personalizată a programei școlare;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea secvențială (a unităților de învățare și a lecțiilor).

Planificarea calendaristică este documentul școlar realizat de cadrul didactic prin parcurgerea următorilor pași:

- realizarea asocierilor dintre obiectivele de referință/competențele specifice și conținuturi;
- segmentarea conținutului în unități de învățare;
- stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare;
- alocarea timpului corespunzător pentru fiecare unitate de învățare.

Modele de planificări calendaristice: <http://oldsite.edu.ro/index.php/articles/c979/>

Structura planificării calendaristice

Unitatea școlară: ...

Anul școlar: ...

Disciplina: Informatică

Aviz director

Profesor: ...

Aviz șef de catedră

Clasa: ... Nr. ore pe săpt.: ...

Filiera: ... Profil: ... Specializarea: ...

Planificare calendaristică

Nr înregistrare: _____

Conform programei aprobată cu O.M.nr. ...

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore alocate	Săptămâna	Observații

Unitatea de învățare este o structură didactică deschisă și flexibilă, caracterizată prin:

- unitate tematică;
- desfășurare sistematică și continuă pe o perioadă de timp;
- formarea unui comportament specific, prin integrarea unor obiective de referință/competențe specifice;
- finalizată prin evaluare.

Proiectarea unei unități de învățare

Unitatea școlară: ...

Anul școlar: ...

Clasa/Nr. ore săpt.: ...

Disciplina: ... Săptămâna/Anul: ...

Unitatea de învățare: ...

Nr. ore alocate: ...

Conținuturi	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare

Proiectul de lecție/Proiectul didactic reflectă „scenariul didactic”, modul în care se va desfășura activitatea didactică, în așa fel încât obiectivele propuse să fie îndeplinite.

Nu există un model unic de proiect de lecție; construirea acestuia depinde de o serie de variabile precum natura conținutului, obiectivele urmărite, nivelul de pregătire al elevilor, tipul strategiilor didactice utilizate și cui se adresează.

Proiectarea lecției presupune:

- încadrarea lecției, activității didactice în sistemul de lecții/activități;
- stabilirea obiectivelor operaționale (concrete);
- selectarea, prelucrarea și adecvarea conținutului;
- elaborarea strategiei didactice;
- stabilirea metodologiei de evaluare/autoevaluare.

Tipul de lecție se stabilește în funcție de obiectivul general al lecției. Tipurile principale de lecții sunt următoarele:

- lecția de formare de priceperi și deprinderi;
- lecția de transmitere/însușire de cunoștințe;
- lecția de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;
- lecția de evaluare a performanțelor școlare;
- lecția mixtă (combinată).

Lecția se desfășoară într-o succesiune de etape, care-i conferă o anumită structură.

Fiecărui tip de lecție îi este proprie o anumită structură generală. Această structură nu este obligatorie și rigidă.

Lecția de formare de priceperi și deprinderi

Se întâlnește la o varietate de obiecte de învățământ care au ca obiectiv formarea și exersarea deprinderilor intelectuale (matematică, gramatică), deprinderilor motorii (educație fizică, tehnologică, lucrări de atelier) sau capacităților creatoare (muzică, desen, compunere).

Acest tip de lecție are următoarea structură generală:

Nr. crt.	Etapele lecției
1	Momentul organizatoric, care capătă o importanță sporită în cazul în care exersarea se bazează pe utilizarea unor mijloace de învățământ specifice (în atelier, laborator etc.)
2	Anunțarea subiectului și a obiectivelor lecției
3	Actualizarea/prezentarea, prin explicații sau conversație, a unor cunoștințe, ce reprezintă suportul teoretic al exersării
4	Explicarea și demonstrarea modelului acțiunii de executat, realizate de regulă de cadrul didactic, în vederea formării la elevi a modelului intern al acțiunii respective
5	Exersarea propriu-zisă, care se realizează mai întâi sub îndrumarea profesorului și apoi independent, sub forma unor exerciții variate, dozate și gradate
6	Evaluarea rezultatelor obținute

Adesea deprinderile nu pot fi formate într-o singură lecție, exersarea lor realizându-se pe parcursul mai multor ore, care se pot desfășura chiar succesiv, în aceeași zi.

Printre *variantele* acestui tip de lecție, determinate de natura diversă a deprinderilor de format cât și de varietatea resurselor materiale implicate, se numără: lecția *în atelier*, lecția *în laborator*, lecția *de rezolvare de probleme*, lecția *de educație fizică* (lecția de formare de deprinderi motrice).

Leția de transmitere/însușire de cunoștințe

Prin acest tip de lecție se urmărește atât achiziția de cunoștințe (date concrete, noțiuni, principii, legi), cât și formarea la elevi a capacităților de a opera cu acestea (de a le interpreta, aplica, analiza, sintetiza și evalua).

Structura generală a acestui tip de lecție este următoarea:

Nr. crt.	Etapele lecției
1	Momentul organizatoric
2	Pregătirea pentru tema nouă, care constă în actualizarea, de regulă prin conversație, a unor cunoștințe anterioare, necesare noii învățări
3	Anunțarea subiectului (titlului) și a obiectivelor lecției
4	Transmiterea cunoștințelor este etapa de bază a lecției, care ocupă cea mai mare parte a timpului. Prin strategii specifice, profesorul prezintă noul conținut și dirijează învățarea elevilor, asigurând o participare activă a acestora, până la obținerea performanței vizate
5	Fixarea cunoștințelor, care se poate realiza prin conversații sau aplicații practice
6	Anunțarea și explicarea temei pentru acasă

Variante ale lecției de transmitere de cunoștințe: lecția prelegere, lecția dezbateri, lecția introductivă.

Leția de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor

Prin acest tip de lecție se urmărește consolidarea, sistematizarea, aprofundarea și uneori chiar completarea cunoștințelor și deprinderilor elevilor. Se organizează la sfârșitul unui capitol, la sfârșitul semestrului și al anului școlar (recapitulare finală), înaintea lucrărilor scrise sau la începutul anului școlar.

Structura generală a acestui tip de lecție este următoarea:

Nr. crt.	Etapele lecției
1	Enunțarea subiectului și a obiectivelor lecției
2	Recapitularea propriu-zisă, care se poate face în următoarele variante: - conversație pe baza unui plan (anunțat elevilor din timp, care s-au pregătit în prealabil) - efectuarea de către elevi a unei teme cu caracter aplicativ (de exemplu, rezolvare de probleme, lucrări de laborator) - prezentarea și discutarea unor referate, proiecte - expunere-sinteză a cadrului didactic
3	Aprecierea rezultatelor

Leția de evaluare pune în evidență în special funcțiile de diagnoză și de conexiune inversă ale evaluării.

Structura generală a acestui tip de lecție este următoarea:

Nr. crt.	Etapele lecției
1	Anunțarea obiectivelor
2	Evaluarea propriu-zisă (în funcție de metodele folosite, notele sunt anunțate pe loc sau comunicate în orele următoare)
3	Aprecieri generale, concluzii, recomandări vizând ameliorarea activității

Acest tip de lecție se concretizează în diferite variante: lecția de evaluare orală, lecția de evaluare prin probe scrise, lecția de evaluare prin probe practice, lecția de evaluare cu ajutorul calculatorului.